Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

ILLUSTRERADT NYASTE

SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 34. Utkommer hvarje Söndag. **Götheborg den 22 Augusti 1858.** Pris för år: **6** R:dr **32** sk. B:co. **XII årgången**

Sir John Taylor Coleridge.

Hvad har händt!

Sedan vi sist berättade huru vår gamle vän Ola Månsson kastat sig in i den storartade tilltalsreformen, hafva åtskilliga andra saker inträffat, hvilka ej böra öfverlemnas åt glömskan. Deribland är en tilldragelse, som kunde komma de döde att vända sig i grafven, åtminstone en utaf dem, vi mena Emanuel Swedenborg, den verldsbekante vetenskapsmannen och siaren. Denne har nemligen utan nåd och barmhertighet blifvit svårligen anfäktad af en i sitt slag lika utmärkt storhet — doktor Soldin, som i sin tidning "Förposten" tagit sig för att framställa samme Swedenborg såsom en sinnessjuk, en till förståndet rubbad man.

Detta herr Soldins försök är på sätt och vis fyndigt nog; ty kan han till en början (om också endast för sig sjelf) få bevisadt, att Swedenborg varit en mindre vetande man, så måste han snart kunna rangera allt annat kunnigt och klokt folk på samma sida, hvarigenom herr Soldin således slutligen kan försätta sig sjelf i en för ho nom alldeles ny. men ganska angenäm, kategori.

En annan händelse, som väl icke kan behöfva oroa de döde, men deremot så mycket mera åtskilliga lefvande män, är den från Riddarhuset bekante herr Bildts utnämning till landshöfding på Gottland samt generalbefälhafvare derstädes.

Herr Bildt har vid flera af våra riksdagar yttrat många vältaliga ord i regeringens och junkerismens intresse, och hans i sommar skedda utnämning må sålunda blott anses som en bekräftelse på skriftens ord: "Enom man varder lönt efter som hans mun talat hafver, och han varder mättad af sina läppars frukt."

Någon tid efter herr Bildts utnämning till Gottlands regent, hafva de goda Wisbyboerna haft ett sammanträde i och för den vigtiga riksdagsmannavalsfrågans afgörande, hvarvid 5 (säger: Fem) personer (deribland tre af magistraten) infunnit sig. En plats, der allmänandan är så beskaffad tyckes kunna blifva en god jordmån för herr Bildts verksamhet, derest denna framdeles skall fortgå i samma riktning som hittills; och får man, efter en så tydligen ådagalagd sömnaktighet in politicis, framdeles höra de nu liknöjde Wisby-boerna beklaga sig öfver att herr Bildt hos dem kommit till styret, så må man erinra dem om 28 kap., 2 vers. i Salomos ordspråksbok:

"För landens synders skull varda många förvandlingar i förstadömen."

Men à propos förvandlingar, så hafva våra ogifta qvinnor (nemligen de, som uppnått sitt tjugufemte år,) nyligen blifvit förvandlade från omyndiga barn till myndiga medborgarinnor. Vi hade så när sagt "fullmyndiga"; men den myndighet, som nu blifvit dem beskärd, är långt ifrån fullständig, enär de derigenom visserligen fått lof att disponera öfver sin egendom, men ej öfver sin person. Giftomannen står ännu qvar med sitt hotande "veto" och skall fortfarande ega att afgöra, hvem som kan vara lämplig man åt hans fränka. Dock synes dennes roll nu i det närmaste vara utspelad, då hon ändå får ha kontanterna om hand, hvilka förr mer endels hvilade just i hans ficka.

Det föreskrifna vilkoret för myndighetens ernående, att qvinnan först skall vid behörig domstol anmäla, att hon önskar begagna ifrågavarande rättighet, tyckes vara en temligen onödig omväg. Skall hon nu till på köpet nödgas betala lösen för domarens bevis, att hon verkligen anmält sig, så pålägges henne härigenom en beskattning, från hvilken mannen är alldeles fritagen.

Med den beviljade myndigheten har man också att vänta sig en något förändrad uppfostringsmetod, hvarigenom den uppväxande qvinnan bildas till en mer praktisk och duglig medborgarinna, än hittills vanligen varit fallit. Tanken på huru hon skall kunna rätt begagna den henne tilldelade friheten, huru hon sjelf skall kunna "sköta sig", torde således snart utträngа alla bornerade och vidtsväfvande krinolinideer, m. m. s.

Sir John Taylor Coleridge.

(Se planchen å första sidan!)

Läsaren ser i denne man en af Englands utmärktare domare, John Taylor Coleridge, hvilken nyligen aflidit från domarebänken, till stor saknad för det samhälle, som sedan några och tjuge år tillbaka lärt sig allt mer och mer värdera denne lika nitiske, som kunnige och klarsynte embetsman.

Sir Coleridges akademiska bana, i Oxford, var utmärkt lysande och han utgick derifrån med en rik lärdomsskatt, hvarmed han också under sin outtröttliga verksamhet i det allmännas tjenst vetat att på mer än ett sätt gagna sitt fädernesland. Med lifligaste intresse har han sålunda följt de kyrkliga ärendena äfvensom allt, hvad som rört uppfostringsväsendet

John Taylor Coleridge är född 1790 och sedan 1818 gift med dottren till en doktor Buchanan.

De skönas dyrkan och lof.

(Öfversättning från Bürger.)

För tärnorna i ungdomsskrud
jag vill mitt hufvud sänka;
åt dem skall lutans enkla ljud
de bästa sånger skänka.

Ty redan uti fordna dar
Anakreon har funnit
att den, som flickor prisat har,
den skönsta lagern vunnit.

Den, som det bästa sättet vet
att prisa våra sköna,
den skola de som sin poët
med rätta ljufligt löna.

Så klinga, lyra, då för mig
det ämnet tusen gånger;
ej ungmöns hjerta sluter sig
för lof- och kärlekssånger.

För denna hyllning skall man då
åt mig sitt bifall nicka,
handtryckningar och kyssar små
mig skola vederqvicka.

Rätt mången fager, snöhvit hand
skall gunstigt mig förära
en lock, ett rosenfärgadt band,
att vid mitt hjerta bära.

De skönaste, vid festlig dans,
inviter skola gifva,
och den, jag valt ur deras krans,
skall stolt deröfver blifva.

Beundrad så, min lefnad lång,
och älskad framför andra,
jag skall med strängaspel och sång
kring jordens dalar vandra.

Och när en gång jag jordad är
och under almen hvilar,
— en ung herdinna, hvit och skär,
till griften ännu ilar.

Hon sänker, stödd uppå sin staf,
sitt öga, rördt af smärta,
ned till min gräsbeväxta graf
och suckar i sitt hjerta:

"O du, som hemtat ur ditt bröst
så milda, sköna toner,
o, väckte dig min klara röst
ur grafvens regioner!

"Du skulle då med välbehag
mig också något prisa,
— och se, då egde äfven jag
en liten sång att visa!

"Och den jag sjönge först och sist,
om än det skulle klandras,
— och din belöning skulle visst
bli skönare än andras."

Då skall min ande från sitt stoft
med sommarns luft sig viga
och, mild som en balsamisk doft,
upp till den sköna stiga.

PEPPARSVENNENS NATTMÖSSA.

AF

H. C. ANDERSEN.

(Forts. fr. N:o 33.)

Sedan skall du få se hvad det blir utaf den; der kommer något, som du allsicke väntar dig, der kommer ett helt äppleträd, men icke straxt.

Och kärnan satte de i en blomkruka; båda två voro mycket ifriga dermed; gossen gräfde ett hål i jorden med sitt finger, den lilla flickan lade ned kärnan, och båda två öfvertäckte den med jord.

— Nu får du icke ta upp den i morgon, för att se om den har slagit rot; — sade hon — det bör man icke göra! Det gjorde jag med mina blommor, bara två gånger, för det jag ville se om de grodde; jag hade icke bättre vett då, och blommorna dogo!

Blomkrukan blef i Antons förvar, och hvarenda morgon, hela vintren om, såg han till den; men der märktes intet annat än den svarta jorden; men nu kom våren, solen sken så varmt, och då tittade der i blomkrukan fram två små gröna blad.

— Det är jag och Molly! — sade Anton. — Det är skönt, det är makalöst!

Snart kom der ett tredje blad; hvem betydde det? Ja, der kom ett till, och ännu ett! Hvarje dag och vecka blef det större och större, plantan blef ett helt träd. Och detta, afspeglade sig nu alltsammans i en enda tår, som krossades och försvann; men den kunde komma igen från dess källa, — från gamle Antons hjerta.

Nära Eisenach ligger en rad af klippiga berg, ett af dessa har en afrundad form och eger hvarken träd, buskar eller gräs; det kallas Venusberget; derinne bor fru Venus, en afgudaqvinna från fordomtid, fru Holle kallades hon, det visste och vet ännu hvartenda barn i Eisenach; hon hade lockat in till sig den ädle riddar Tannhäuser, minnessångaren från Vartburgs sångarkrets.

Lilla Molly och Anton stodo ofta vid berget, och en gång sade hon: »Törs du bulta på och säga. Fru Holle! Fru Holle! lås upp, här är Tannhäuser!» — men det tordes Anton icke; Molly tordes det; men bara de orden: »Fru Holle! Fru Holle!» — sade hon högt och tydligt; resten talade hon i luften, så otydligt, att Anton var viss på, att hon egentligen icke hade sagt något. Hon såg dervid så hurtig ut, så hurtig, som när hon om sommartiden med andra småflickor var tillsammans med honom i trädgården, och de då alla ville kyssa honom, just derför att han icke ville kyssas och slog ifrån sig, men hon ensam vågade göra det.

— Jag törs kyssa honom! — sade hon stolt och tog honom om halsen; det var hennes fångа och Anton fann sig deri och tänkte allsicke derpå. Huru vacker och hur-

Och skall jag då ännu en gång
min stämma låta höra
och hviska ömt en kärlekssång
i hennes tjusta öra.

. x . . . n.

Cremorne Gardens.

En af Londons talrikt besökta förlustelseorter är Cremorne Gardens (se planch. sidd. 264—265!), en park eller trädgård, der hvarjehanda förlustelser erbjudas allmänheten.

Arrangören på stället, herr Simpson, (förmodligen något i samma väg som vår Wallman i Stockholm) berömmes mycket för sina anordningar; och "Illustrated London News" innehöll i söndags en artikel, hvari "Cremorne Gardens" och dess styresman med mycken uppmuntran omnämndes.

Den här meddelade illustrationen visar oss en öppen gräsplan, som är en af lokalens vackraste platser, den man också med största omsorg vinlagt sig om att göra så inbjudande och angenäm som möjligt.

Den i italiensk stil uppförda byggnaden å den lilla kullen, ett verkligt konstverk i byggnadsväg, innesluter en marionett-teater, som redan 1852 blifvit af herr Simpson införd till England. Tusen åskådare kunna der rymmas.

Till höger å planchen se vi en majstång upprest, kring hvilken en glädtig ungdomsflock utför en ringdans.

Cremorne Gardens har af en svensk tidning blifvit jemförd med Humlegården i Stockholm, en jemförelse, den vi så mycket mer kunna antaga vara riktig, som den person, som anställt densamma, förmodligen besökt båda de nämnda platserna.

Blandade Ämnen.

Flyttbara kyrkor. Sådana förekomma nu som oftast i Amerika, såväl på jernbanorna som å landsvägarne. Byar, som ej ega någon kyrka, gå nu och vänta på denna, alldeles som man väntar på posten.

Vid hvarje station ringer predikanten, bestiger derefter det främre sätet å sin vagn, såsom predikstol, och sedan han i fria luften utfört sin predikan, ger han de andäktiga sin välsignelse och fortsätter resan.

Det finnes sådana ambulatoriska kyrkor, dragna af fyra och två hästar, ja tillochmed kapeller, som dragas af blott en enda häst. Den lilla kyrkan har sin klockstapel ofvan på sufletten, ett dopbäcken i kupéen, ett chor i det inre samt baktill en sakristia med götiska fönster.

Fogelbalar. Äfven foglarne hafva sina dansnöjen. En sådan bal åsågs af den i Guyana resande Robert Schomburgk, hvilken derom meddelar följande berättelse:

"Vi hörde på något afstånd ett egendomligt fogelqvitter och smögo oss sakta till de dansandes samlingsplats. Denna var vid pass fem fot i diameter. Hvartenda grässtrå var der undanröjdt och marken så slät, som om den blifvit jemnad af menniskohänder.

På denna plats sprang och dansade just nu en liten fogel, under det att de öfriga voro beundrande åskådare. Han utbredde vingarne, kastade hufvudet uppåt och bredde ut stjerten alldeles som en påfogel, eller gick stoltserande ikring och krafsade upp jorden, alltjemnt med en hoppande gång, till dess han genom en viss ton tillkännagaf sin trötthet och då aflöstes af en annan. — Så uppträdde tre foglar efter hvarandra och gingo derefter med stolt hållning tillbaka i åskådarnes leder.

Denna dans eger blott rum under parningstiden, och hanarne täfla dervid, för att tillvinna sig den honas gunst, som mest behagar dem.

Vinrankans sjuklighet, öfver hvilken man på sednare tider visat sig så förvånad, har äfven förr förekommit. Enligt de noggrannaste undersökningar, som i Bordeaux blifvit anställda, herrskade denna sjukdom i dervarande vingårdar såväl år 1647 som 1747. Jemnt etthundra år senare, eller år 1847, visade den sig återigen.

Köllner-dômen. För detta herrliga tempels fulländande har man allt sedan 1842 gjort sammanskott i hela Tyskland, hvilka under dessa femton år upp-

---

tig var hon icke! Fru Holle i berget skulle också vara vacker; men den skönheten, hade man sagt, var det ondas förföriska skönhet; den högsta skönhet var deremot en sådan, som fanns hos den heliga Elisabeth, landets skyddshelgon, den fromma Thüringska furstinnan, hvilkens goda gerningar genom sång och sägen här förherrligade så många ställe; i kapellet hängde hennes bild med silfverlampor ikring; — dock, hon liknade alls icke Molly.

Äppleträdet, som de två barnen planterat, växte år efter år, det blef så stort, att det måste sättas ut i trädgården i den friska luften, der daggen föll, der solen sken varmt och det fick krafter att äfven uthärda vintern, och efter vintrens hårda tvång var det likasom om det af glädje satte blomster frampå våren; på hösten hade det tvenne äpplen, ett för Molly, ett för Anton; mindre kunde det icke gerna vara.

Trädet hade skyndat på, Molly växte som trädet, hon var frisk som en äppleblomma; men länge skulle hon icke få se dessa blomster. Allting förändras, allting vexlar! Mollys far lemnade det gamla hemmet och Molly följde med, långt bort; — ja, i vår tid är det genom ångkraften blott några timmars resa; men då behöfde man mer än en natt och en dag, för att komma så långt österom Eisenach, det var alldeles i yttersta kanten af Thüringen, till den staden, som ännu kallas Weimar.

Och Molly gret och Anton gret; — alla dessa tårar, ja de runno nu i en enda tår, och den hade glädjens röda, vackra färg Molly hade sagt honom, att hon höll mera utaf honom än af allt herrligt, der fanns i Weimar.

Det förgick ett år, det förgingo två, och under hela denna tid kommo två bref; det ena medförde postkarlen, det andra hade en resande med sig; det var en väg, lång, tung och krokig, förbi städer och byar.

Huru ofta hade icke Molly och Anton tillsammans hört historien om Tristan och Isolda och så ofta hade han dervid tänkt på sig och Molly, churu namnet Tristan skulle betyda att »han var dem född till sorg», och det passade icke in på Anton, han ville ej heller någonsin såsom Tristan kunna komma att tänka: Hon har glömt mig»; men Isolda glömde ju ej heller sitt hjertas vän, och då de båda voro döda och jordade på hvar sin sida om kyrkan, så växte lindträden från grafvarne öfver kyrktaket och möttes blomstrande der; det var så vackert tyckte Anton, och ändå så sorgligt — men sorgligt kunde det icke blifva för honom och Molly, och så hvisslade han en visa af minnessångaren Walther von der Vogelweide:

»Under linden vid heden — !»
Och isynnerhet klingade så vackert i den:
»Bortom skogen, i den stilla dal,
Tandaradai!
Sjöng dertill en näktergal.»

Den visan kom honom alltid på tungan, den sjöng och hvisslade han i den månljusa natten, då han till häst på den djupa hålvägen red åstad för att komma till Weimar och gästa Molly; han ville komma oväntad, och han kom äfven oväntad.

En välkomsthelsning fick han, fullt upp med vin i

(Fortsättning pag. 266.)

Cremorne Gardens i London.

gått till ett sammanlagdt belopp af något öfver 532,038 Thaler.

Byggnadskostnaden har under nämnde tid i medeltal årligen uppgått till vid pass 31,613 Thaler.

Sällsamt mynt. I Ryssland hade man till en början inga andra penningar än djurshudar, hela, eller styckade, såsom af mårdar och ekorrar. De smärre delarne af dessas skinn utgjorde skiljemyntet, hvars minsta sort togs ifrån fötterna och kallades "*nogata*". I handel jemfördes dessa skinn med silfver och guld. Derutaf uppkom den inbillade penningvalören en mark ("*Grivna.*")

Redan i elfte århundradet använde man mera sällan hela skinnen såsom mynt. — Vid slutet af tolfte århundradet hade man i stället af de olika kroppsdelarne sina bestämda skiljemynt, såsom "pannlappar", "öron", o. s. v.

En resande munk, Rubignis, beskrifver dessa skiljemynt såsom små skinnbitar, målade i flera olika färger.

Dessa penningar uppfyllde såväl sin bestämmelse, att äfven Polackarne, innan de år 1300 erhöllo bättre mynt, började begagna sig deraf. Emellertid har de ädla metallernas högre uppskattning varit ytterst ogynnsam för dessa skinnassignationer, och det är verkligen förunderligt att de söderut boende Ryssarne endast genom Tatarerna kunde låta tvinga sig att utbyta skinnmyntet mot metallpenningar, och att Ryssarne i norden bibehölllo oftanämnde myntslag ända ini femtonde århundradet.

Såsom en hufvudorsak till denna förkärlek för det gamla, fanns ett slags handelspolitik, enligt hvilken Ryssarne ej ville slå mynt, emedan de fruktade att förlora metallen och i handeln trodde sig genom små skinnpenningar kunna bereda sig en metallisk vinst. För att upprätthålla skinnmyntets värde emot metallens, ombytte man beständigt, såväl sjelfva benämningarne som materien, och gaf "pannlapparne" o. s. v. tillochmed ett högre värde än hela skinnet, det vill säga, att skinnassignationerna slutligen blefvo ett sjelfständigt skinnkredit-mynt.

Men intet är i stånd att rädda ett mynt, som har förlorat allmänna förtroendet. År 1809 gällde en "poltonia" ($^1/_8$ mark silfver) redan lika mycket som 15 mark skinnpenningar och således en mark silfver lika mycket som 120 mark skinnpenningar.

Ett persiskt bref. Nutidens Perser begagna för brefskrifning ej mindre än sju à åtta olika slags papper, hvars olika finhet eller elegans betecknar rangförhållandet emellan brefskrifvaren och den, till hvilken han skrifver.

Det förnämsta och dyrbaraste slaget är hvitt och siradt med guldblommor samt mottagarens gyllne initialer. Papperets ena hälft lemnas afskrifven såsom mariginal och brefskrifvaren börjar sin skrifvelse ända invid nedra kanten. Dylika bref undertecknas icke, utan afsändaren sätter sitt sigill i ena hörnet af bladet, likväl så, att en del af sigillet dervid fattas, likasom han dermed ville säga: "Jag är icke värd att visa mig för er mer än allra högst till hälften." — Härtill komma ännu flera höflighetsformler; och man afklipper sålunda t. ex. brefvets ena hörn på snedden, för att dermed antyda, att alla våra verk äro ofullkomliga. Slutligen skrifver man under utanskriften, bredvid sigillet, ordet "Cratim", eller namnet på den hund, som, enligt sagan, „bär himlens bref till jorden.

Ifrågavarande hund tillhörde en af de sju sofvande profeterna, som blefvo upptagna i himlen. Vid detta tillfälle höll Cratim sig med tänderna fast vid sin herres mantel och kom så med in i paradiset, derifrån Herren sedermera, för hans trohets skull, ej ville bortdrifva honom, utan behöll honom qvar såsom brefbärare.

Ännu en höflighetsföreskrift, i afseende på brefs expedierande, är att aldrig lemna brefvet i mottagarens hand, utan att antingen lägga det framför honom på jorden, eller ock kasta det långt ifrån sig, — en föreskrift, den ingen Perser skulle våga öfverträda.

Epigrammer.

Sanningen.

Den *nakna* sanning förarga plär!
Snart blir det en ren nödvändighet
Att skyla den smått både här och der,
Tillfölje af tidens "anständighet."

---

bägaren, muntert sällskap, en treflig bostad och en god säng, och likväl var det alls icke som han hade tänkt och drömt sig det! Han förstod icke sig sjelf, han förstod icke de andra; men vi kunna förstå det. Man kan vara i huset, i familjen och gror ändå icke fast; man samtalar, så som man brukar samtala i en postvagn, känner hvarandra så, som man brukar känna hvarandra i en postvagn, generar hvarandra, önskar att man sjelf vore sin kos, eller att ens gode granne vore det. Ja just något sådant förnam Anton.

— Jag är en ärlig flicka; — sade Molly till honom — jag vill sjelf säga dig det: mycket har förändrats sedan vi voro tillsamman som barn; det är annorlunda både utom och inom! Vanan och viljan hafva ej makt öfver vårt hjerta! Anton! jag vill icke ha en ovän i dig nu, då jag snart kommer långt härifrån — tro mig, jag har en vänlig tanke för dig, men hålla af dig så, som jag nu vet att man kan hålla af en annan menniska, det har jag aldrig kunnat göra! — Det får du finna dig i! — Farväl Anton!

Och Anton sade också farväl; det kom icke en enda tår i hans ögon; men han kände att han icke längre var Mollys vän. Den glödande jernstången och den frusna taga lika väl skinnet af våra läppar, när vi kyssa dem, och han kysste lika starkt i kärlek som i hat.

Anton behöfde icke ett dygn för att hinna hem till Eisenach igen; men hästen, han red på, blef förstörd.

— Hvad betyder det? — sade han. — Jag är förstörd och jag vill förstöra allt, som kan påminna mig om henne: Fru Holle, fru Venus, du hedniska qvinna! Äppleträdet skall jag bräcka och bryta ned, rycka upp det med rötterna; aldrig mera skall det blomstra och sätta frukt.

Men trädet blef icke förstördt, sjelf var han förstörd och låg i feber i sin säng. Hvad kunde väl hjelpa honom upp igen? Der kom en medicin, som kunde det, den bittraste som finnes, den, som skakar upp den sjuka kroppen och den förtvinnade själen: Antons far var icke längre den rike köpmannen! De svåra dagarne, pröfningens dagar, stodo för dörren; olyckan trängde sig in; som stora störtsjöar kom den i det en tid så rika huset. Fadren blef en fattig man, sorg och olycka förlamade honom; då fick Anton annat att tänka på än kärleksbekymmer och att vara ond på Molly; han måste nu vara far och och mor i huset; han måste ordna, hjelpa, taga ordentligt uti och sjelf gå ut i vida verlden och förtjena sitt bröd.

Till Bremen kom han, pröfvade nöd och svåra dagar, och de göra sinnet hårdt eller vekt, ofta alltför vekt. Huru ofantligt annorlunda var icke verlden och menniskorna i den, än hade tänkt sig i barndomens tid. Hvad voro nu minnessångarens visor för honom annat än klingklang och munväder! Ja, så tyckte han ibland; men vid andra tillfällen ljödo sångerna i djupet af hans själ och han blef from till sinnes.

— Guds vilja är den bästa! — sade han då. — Det var väl att vår Herre icke lät Mollys hjerta vara fästadt vid mig; hvart skulle det tagit vägen, nu då lyckan har vändt sig så? Hon lemnade mig, innan hon visste eller tänkte på detta omslag från välståndets dagar,

En liten allmakt.

Skyll ej på din förmåga! Åh nej: den räcker till
Om blott du är förnuftig, så kan du hvad du vill.
Förnuftig man kan önska rätt mycket — det går an!
Men som förnuftig vill han ej mera än han kan.

Efteråt.

Ja, efteråt veta vi allting så godt —
Ack kunde vi göra det *två* gånger blott!
Men kunde vi *det*, finge ändå vi ånger
Och önskade kunna det göra *tre* gånger.

Hvems är skulden?

De stores högmod jemt man klandradt ser.
Ack, kära småfolk! Om I lofven bara
Att aldrig nånsin krypa för dem mer,
Skall deras högmod icke länge vara.

Rikedom och fattigdom.

Om rikdomens ok är besvärligt att bära,
Nåväl! Man kan blifva det qvitt i en hast;
Men armodets börda är mera besvära,
Och — hvad som är värre — de hänga så fast.

Dåliga tecken.

När mannen sent och bittid' har till vane
Att tala om sin helsa, är den krank,
Och bringar qvinnan jemnt sin dygd å bane,
Har denna äfven oftast en skavank.

Den Förste.

Förste man förlorar prisen —
Klar och tydlig är den saken:
Han är djerf, han bryter isen
Och så — plumsar han i vaken.

Under debatter.

Blif icke ond och ängslig, kära du,
Om fänaden begynner ordet föra!
När fåret säger "bäh!" och oxen "buh!"
Så säg du "bah!" och låt dig icke störa.

Förluster.

Tappas pengar — det är en malheur!
Tappas vän — med sorgen innestäng dig!
Tappas lifvet — ingenting det gör!
Tappas modet — gack då bort och häng dig!

Under bedröfvelsen.

Hvi detta åskmoln, som din panna skymmer?
Din fiende det fröjdar, derpå lit';
Men dina vänner gör det blott bekymmer,
Och framför allt — det skadar din kredit!

Mängden.

Säg ej, att *menniskorna* i vårt land
Föröka sig för starkt, ty du skall finna
Bland tjugu "herrar" knappt en enda *man*,
Och ibland tjugu "damer" knappt *en qvinna*.

Charad.

Mitt första, som jag Lars vill kalla,
Mitt andra i *mitt hela* har
I stapelstaden Uddevalla
Och i Larsmesse-marknad var.

Napoleon den förstes staty till häst i Cherbourg.

Den 8 dennes aftäcktes i Cherbourg med stor högtidlighet Napoleon den förstes bildstod. Kejsarparet hade under sjelfva ceremonien tagit plats på en guldsirad och med rödt sammet beklädd tribun. Under kanonernas dån föll, vid ett gifvet tecken, täckelset, och kejsaren höll härefter ett tal, i hvilket han bland annat yttrade:

"Jag tackar Cherbourg för Napoleons bildstod. Den allmänna meningen må icke hysa några farhågor i anledning af denna hamns fulländning eller denna bildstods aftäckning. Ju mäktigare en nation är, desto mer aktningsbjudande är den, och ju starkare en regering, desto hofsammare i sina rådslag, desto rättvisare i sina beslut. Den sätter icke landets lugn på spel, för att tillfredsställa en tom fåfänga eller tillvinna sig en vanslig folkgunst. En regering, som stödjer sig på massorna är icke slaf under någon; och krig för den blott, då den blir tvungen att skydda nationens ära och folkens lifsintressen. Må vi derföre fortfara att i fred harmoniskt utveckla alla Frankrikes krafter! Må vi uppmana utlandet, att såsom vän, och ej som rival, deltaga i våra arbeten! Må vi visa, att en nation, inom hvilken enighet samt förtroende till denna äro rådande, motstår ögonblickets eggelser och beherrskar sig sjelf,

---

som förestod. Det var en Herrans nåd emot mig; allt har blifvit vändt till det bästa! Allt sker visligen! Hon rådde icke derför, och jag har ändå varit så hatfullt stämd emot henne!

Och åratal förgingo; Antons far var död, främmande folk bodde i fädernehuset; Anton skulle dock återse det, hans rike herre skickade honom i resärender och då kom han genom sin födelsestad, Eisenach. Det gamla Wartburg stod oförändradt deruppe på fjället, med »Munken och Nunnan» i stenblocket; de väldiga ekarne gåfvo samma utseende åt det hela som i barndomstiden. Venusberget stack naket och gråaktigt fram i dalen. Gerna hade han sagt: »Fru Holle, fru Holle! Öppna berget! Jag vill då stanna der på hemmets jord!»

Det var en syndig tanke och han gjorde korstecknet; då sjöng en liten fogel från busken, och den gamla minnessångare-visan kom honom i tankare:

»Bortom skogen, i den stilla dal,
Tandaradai,
Sjöng dertill en näktergal!»

Han påminde sig så mycket här vid sin barndomsstad, den han genom tårar återsåg. Fädernehuset stod som förut; men trädgården var omlagd, en skogsväg gick öfver ett hörn af den gamla trädgårdsmarken, och äppleträdet, som han icke fått förstöra, stod der qvar, men utanför trädgården på andra sidan vägen; dock sken solen på det, såsom förut, och daggen föll, såsom förr, derpå, det bar riklig frukt, som böjde grenarne ned emot jorden.

— Det trifves! — sade han. — Det kan det!

En af de stora grenarne på detsamma var likväl bräckt, det hade kitsliga händer gjort; trädet stod ju vid allmänna landsvägen.

— Man bryter utaf dess blomster utan att säga tack, man stjäl af frukten och bryter utaf grenarne; här kunde man säga, ifall man kan tala om ett träd, som om en menniska: det har icke blifvit sjunget vid barnets vagga att det skulle stå så der. Det började sin bana så vackert och huru slutade den? Det blef öfvergifvet och glömdt, ett trädgårdsträd på dikeskanten invid utmarken och landsvägen! Der står det utan skydd, skakadt och brutet! Det vissnar väl icke deraf; men med åren blifva blomstren färre, frukterna inga och slutligen — ja, då är historien all!

Det tänkte Anton der under trädet, det tänkte han mången natt i den lille ensamme kammaren i träbuset i främmande land, i »Smaahusens» gata i Köpenhamn, dit hans rike herre, köpmannen i Bremen, hade skickat honom, med det vilkor, att han icke finge gifta sig.

— Gifta sig! hå, hå! — sade han med ett så djupt och underligt leende.

Vintren var tidigt kommen; det frös skarpt, så att hvarochen, som kunde det, höll sig inom dörrarne; derföre fästade sig också Antons grannar icke vid, att hans bod på hela två dagarne ej blef öppnad och att han sjelf ej visade sig; hvem ginge väl ut i ett sådant väder, om man kunde slippa det?

(Forts.)

Napoleon den förstes staty till häst i Cherbourg.

idet den lyssnar till ärans och förnuftets röst."

Orden gjorde på åhörarne ett djupt intryck, hvilket ännu mera ökades genom anblicken af den store kejsarens bild, hvilkens anletsdrag konstnären gifvit ett dystert, imponerande uttryck.

Statyn är ett verk af en herr *Levéel*, hvilken ännu för sex år sedan var bodbetjent i byn Briquebec i Normandie. Denne, som haft en medfödd håg för de fria konsterna, beredde sig snart utväg att komma till Paris, der han blef en lärjunge åt den ryktbare Rudde samt gjorde utomordentliga framsteg i sina studier.

Levéel blef utsedd att utföra det ifrågavarande verket, icke blott derför, att han var född i närheten af Cherbourg, utan äfven för sin mogna talang.

Statyn, som är af brons, är femton fot hög och hvilar på en granitpiedestal, hvilken är sammansatt af sextiofyra stenblock, bland hvilka fyra äro af ofantliga dimensioner och väga omkring femton tons (ungefär 112 skeppund). Det var först ämnadt att statyn skulle blifva så placerad, att kejsarens hand kommit att peka mot England, men den har nu blifvit så ställd, att hästens sida, och ej hans hufvud, är vänd emot norr. Kejsarens hand pekar, som sig bör, åt vester, emot hamnen, hvilken han tyckes vilja beteckna som sitt verk. — På piedestalen läses följande ord, dem Napoleon påstås ha yttrat på St. Helena:

"J'avais résolu de renouveller à Cherbourg les merveilles de l'Egypte." (Jag hade beslutat att i Cherbourg förnya Egyptens underverk).

☞ Härmed följer Romanbihanget: "Adepten," pag. 89—96.

Nästa N:o utgifves Söndagen den 29 Augusti.

C. Petersens Officin 1858.